

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی

شناسنامه درس Course Syllabus

عنوان درس: کارآموزی سلامت مادر و نوزاد شماره درس: 5152320

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد کارآموزی (۱ واحد در بخشهای نوزادان - ۱ واحد در بخشهای زنان)

دروس پیش نیاز: سلامت مادر و نوزاد

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناس پرستاری/ترم ۵ نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶
زمان کارآموزی: شنبه، یکشنبه، دوشنبه محل کارآموزی: بیمارستان های امام حسین (ع)، امین، الزهرا

مسئول درس: دکتر نرگس عسگری

مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستار و مامایی - طبقه ۲ - اتاق ۱۵۸ - روزهای شنبه ساعت ۱۶-۱۴

شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۰۲

Email: askari.nur@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانم دکتر همتی، خانم یوسفی، خانم حیدرزاده، خانم مهاجرانی، خانم زمانی، خانم قمی

شرح درس:

شامل آموزش و تمرین مهارت‌های عملی در زمینه مراقبت از نوزاد است. این دوره به دانشجویان کمک می‌کند تا با به کارگیری دانش نظری و مهارت‌های کسب شده، به طور مستقل در ارائه خدمات بهداشتی شامل شناخت نوزاد سالم و تفکیک آن از نوزاد در معرض خطر و پرخطر، ارائه مراقبت‌های لازم پس از زایمان، ارزیابی نوزاد، شناخت انواع روشهای تغذیه، دارو و سرم درمانی، آموزش به والدین و ارائه مراقبت تخصصی با بکارگیری اصول فرایند پرستاری (مراقبت تکاملی، مراقبت خوشه ای و ...) در فعالیت کنند. تشخیص نیازها و ناهنجاریها و بیماریهای نوزادان جهت تصمیم مناسب در انتخاب اولویتها و اجرای دقیق و صحیح این تصمیمات نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

هدف کلی:

افزایش دانش و مهارت‌های عملی در زمینه نوزادان، کسب تجربه بالینی در محیط واقعی، توسعه مهارت‌های فردی و حرفه‌ای (مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله، ارتباط با بیمار و کار تیمی) و ارائه خدمات بهداشتی در زمینه نوزادان

اهداف اختصاصی:

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

مراقبت‌های پس از زایمان:

آموزش در مورد مراقبت از مادر و نوزاد، شیردهی، پیشگیری از عفونت‌ها و مشکلات شایع پس از زایمان.

آموزش به مادر و خانواده:

ارائه آموزش‌های لازم به مادران و خانواده‌ها در مورد بهداشت فردی، تغذیه، مراقبت از نوزاد و مسائل مرتبط با سلامت مادر و نوزاد.

مراقبت در منزل:

آموزش نحوه ارائه مراقبت‌های اولیه به مادران و نوزادان در منزل، به ویژه در مناطق دورافتاده

مراقبت از نوزاد:

آموزش در مورد تغذیه نوزاد، واکسیناسیون، پایش رشد و تکامل، تشخیص و مدیریت بیماری‌های شایع نوزادان.

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره در بخش نوزادان قادر باشد:

۱. با تجهیزات و شرایط بخش نوزادان آشنا شود.
۲. اصول ارزیابی و گرفتن شرح حال در بخش نوزاد را بداند.
۳. نوزادان پر خطر را بشناسد.
۴. اصول شیردهی و روش های تغذیه در نوزادان خصوصا نوزادان نارس و کم وزن را بداند
۵. اصول کنترل عفونت در بخش تخصصی نوزادان را بداند و انجام دهد.
۶. روش های دارو درمانی و سرم درمانی در بخش نوزادان بداند.
۷. آشنایی با نحوه مدیریت کردن بیمارهای شایع نورادان را بداند (ایکتر، RDS، Septicemia، ناهنجاری های بدو تولد و ...)
۸. روش های اکسیژن دهی در نوزادان را شرح دهد.
۹. مراقبت تکاملی را بداند و به صورت عملی اجرا کند.
۱۰. انجام اقداماتی مانند کنترل علائم حیاتی، کنترل قند، تعبیه فیدینگ تیوپ، نستینگ و پوزیشنینگ
۱۱. ارائه آموزش به مادر و خانواده در زمینه نیازهایشان با در نظر گرفتن ارزشهای فرهنگی، مذهبی و ... را توضیح دهد.
۱۲. در تعامل با کودک و خانواده، همدلی، شفقت و احترام به کرامت و تفاوت‌های فردی را نشان دهند.
۱۳. در ارائه مراقبت، نسبت به ایمنی، بهزیستی، حقوق و منافع نوزاد تعهد نشان دهند.
۱۴. در تعامل با نوزاد، خانواده و اعضای تیم درمان، رفتار اخلاقی، مسئولیت‌پذیری و پایبندی به استانداردهای حرفه‌ای را نشان دهند.
۱۵. در یک فعالیت فردی یا گروهی، ارتباط مؤثر و متناسب با شرایط نوزاد را با نوزاد، خانواده و اعضای تیم حرفه‌ای به کار گیرند.

شیوه کارآموزی:

حضور در بخش های نوزادان و نرسری ها و کلینیک شیردهی مراکز درمانی در کنار دانشجو جهت کارآموزی و نظارت بر انجام فعالیت های دانشجو، ضمن آموزش بر بالین به صورت روزانه و ارائه کنفرانس برقرار شود.

نحوه ارزشیابی دانشجوی و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

نمره	روش های پیشنهادی ارزشیابی	مؤلفه های اصلی	حیطه ارزشیابی
نمره ۵	چک لیست مهارت، DOPS، OSCE، بررسی فعالیت های بالینی ثبت شده (مانند لاگ بوک)	انجام صحیح مهارت های مورد انتظار دوره، رعایت استانداردهای انجام کار، ایمنی بیمار، کنترل عفونت، استفاده صحیح از تجهیزات، دقت و تسلط در اجرای مهارت ها	۱. مهارت های عملی بالینی
نمره ۷	مشاهده مستقیم استاد، فرم ارزشیابی عملکرد بالینی، ارائه و تحلیل مورد بالینی، Mini-CEX	ارزیابی جامع بیمار و جمع آوری داده ها، تحلیل اطلاعات و شناسایی مشکلات بیمار، استفاده از فرایند پرستاری، اولویت بندی نیازهای بیمار، برنامه ریزی و اجرای مراقبت، ارزشیابی پیامدهای مراقبتی، تصمیم گیری و قضاوت بالینی	۲. عملکرد بالینی
نمره ۴	آزمون کتبی ورودی ۱ تا ۲ نمره، آزمون کتبی پایان کارآموزی ۲ تا ۳ نمره (آزمون کتبی مبتنی بر مورد Case-based)/مبتنی بر سناریو	دانش مرتبط با مراقبت، ارتباط دانش نظری با اقدامات بالینی، تحلیل شرایط بیمار، حل مسئله و تصمیم گیری مبتنی بر شواهد	۳. دانش و استدلال بالینی
نمره ۴	مشاهده مستمر استاد، بازخورد و ارزیابی رفتار حرفه ای	مسئولیت پذیری، ارتباط حرفه ای با بیمار و تیم درمان، رعایت حقوق بیمار، محرمانگی، پاسخگویی، کار تیمی و رفتار حرفه ای	۴. حرفه ای گری و اخلاق حرفه ای
۲۰ نمره			جمع کل

سیاست ها و قوانین دوره

- رعایت آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان (مناسب بودن لباس اعم از روپوش، مقنعه و شلوار، کوتاه و بدون لاک و کاشت بودن ناخن ها، نداشتن آرایش غلیظ و ...) و کدهای اخلاق حرفه ای پرستاری در تمام مدت دوره الزامی است.
- دانشجویان موظف اند رأس ساعت ۷:۳۰ در بخش حضور یافته و تا ساعت ۱۲:۳۰ حضور فعال داشته باشند.
- تأخیر بیش از ۲۰ دقیقه تخلف محسوب شده و استاد/مربی می تواند ضمن حضور دانشجو، آن روز را غیبت محسوب نماید.
- مدت استراحت روزانه ۲۰ تا ۳۰ دقیقه در فضای داخل بیمارستان بوده و زمان آن با هماهنگی استاد/مربی تعیین می شود.
- غیبت غیرمجاز بیش از ۱۰/۱ واحد موجب ثبت نمره صفر خواهد شد. در صورت غیبت مجاز بیش از ۱۰/۱ واحد، دانشجو موظف است در موعد حذف اضطراری، واحد را حذف نماید.
- به ازای هر غیبت غیرمجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، ۲ نمره از نمره بر مبنای ۲۰ کسر و کارآموزی به میزان دو برابر مدت غیبت جبران می شود.
- به ازای هر غیبت مجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، کارآموزی به میزان برابر مدت غیبت جبران خواهد شد.
- خروج از بخش بدون اجازه استاد/مربی ممنوع است.
- استفاده از اتیکت عکس دار با آرم دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و رعایت آراستگی حرفه ای از نظر تمیز و مرتب بودن لباسها الزامی است.
- استفاده نامناسب از تلفن همراه و عکاسی یا فیلم برداری از بیمار، پرونده و محیط بالینی بدون مجوز ممنوع است.
- دانشجویان موظف اند فعالیت های بالینی خود را حداکثر ظرف یک هفته پس از اتمام کارآموزی در سامانه طبیب به نشانی portfolio.mui.ac.ir ثبت نمایند.

- در صورت نیاز به برگزاری راند آموزشی/ بالینی، حداکثر یک ساعت، ترجیحاً در ابتدا یا انتهای روز کارآموزی، به این فعالیت اختصاص می یابد و بخش عمده زمان کارآموزی به فعالیت‌های بالینی و یادگیری در محیط بالین اختصاص داده می شود.
- دانشجویان از تجمع در ایستگاه پرستاری و استفاده از موبایل در بخش خودداری نمایند و در صورت تخلف انضباطی در بخش واحد مربوطه حذف خواهد شد.
- از بغل گرفتن و تماس نزدیک با نوزادان بدون هماهنگی با استاد جدا خودداری شود
-

شرح وظایف فراگیران

فراگیران موظف‌اند کلیه قوانین، مقررات و ضوابط آموزشی، درمانی و حرفه‌ای دوره و محیط بالینی را رعایت نموده و وظایف زیر را انجام دهند:

- حقوق و کرامت بیمار، محرمانگی اطلاعات، ایمنی بیمار، کنترل عفونت و بهداشت دست را رعایت نمایند.
- اقدامات بالینی را در حدود صلاحیت دانشجویی و تحت نظارت استاد/مربی انجام دهند.
- در برخورد با بیمار، همراه بیمار، استاد/مربی و کارکنان بخش، رفتار حرفه‌ای و احترام متقابل را رعایت نمایند.
- در فعالیت‌های بالینی محوله مشارکت فعال داشته و مسئولیت‌های آموزشی و حرفه‌ای خود را مطابق برنامه دوره انجام دهند.
- ارائه تکلیف مشخص شده با هماهنگی استاد بصورت کنفرانس، پوستر، کتابچه، فایل آموزشی، آموزش بالینی به والدین
- حضور فعال جهت ارائه راند بالینی و مطرح کردن طرح مراقبتی بر اساس فرایند پرستاری
- انجام پروسیجرهای آموزش دیده طبق لاگ بوک
-

منابع اصلی:

1. Verklan MT, Walden M, Forest S. Core curriculum for neonatal intensive care nursing e-book: Elsevier Health Sciences; 2020.
2. Fanaroff AA, Fanaroff JM. Klaus and Fanaroff's Care of the High-risk Neonate: Elsevier Health Sciences; 2019.
- ۳-نوزادان نلسون، ترجمه مژگان مظاهری، سید حسین فخرایی، دکتر بهرام قاضی جهانی، دکتر آزاده زنوزی ۲۰۲۰

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

1. Keszler M, Suresh G, Goldsmith JP. Goldsmith's Assisted Ventilation of the Neonate-E-Book: An Evidence-Based Approach to Newborn Respiratory Care: Elsevier Health Sciences; 2021.
2. Cloherty and Stark's Manual of Neonatal Care 9th edition
3. Perry SE, Hockenberry MJ, Cashion MC, Alden KR, Olshansky E, Lowdermilk DL. Maternal child nursing care-E-Book: Elsevier Health Sciences; 2022.
۴. ونگ، پرستاری کودکان، ترجمه سونیا آرزومانیانس، نشرجامعه نگر، تهران، ۲۰۲۲.

۵. شیخ بهالالدین زاده، عفت. و راعی، وحید. پرستاری مراقبت های ویژه ی نوزادان (NICU). تهران: نشر بشری ۱۳۹۳.

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش نوزادان

اهداف رفتاری	تاریخ
۱- آشنایی با NICU و نوزادان و تجهیزات اصلی بخش (وارمر تابشی، انکوباتور، مانیتورینگ و پالس اکسی متری و بلندر) ۲- کنترل علائم حیاتی نوزاد و نحوه لمس ، جابجایی و توزین نوزاد ۳- اصول مربوط به مراقبت تکاملی (مدیریت محیط و درد) ۴- اصول ارتباط با مادر و خانواده ۵- تاکید بر انجام مراقبت بر اساس فرایند پرستاری	روز اول
۱- آشنایی با پرونده و کادرکس بخش نوزادان ۲- اقدامات مراقبتی نوزادان شامل انواع روش های تغذیه، کنترل علائم حیاتی و چک قند زیر نظر استاد ۳- توضیح در مورد نحوه ی نگه داری از شیر، تهیه شیر خشک، گرم کردن شیرمادر و ۴- انجام انواع روش های تغذیه دهانی (گاوژ و تغذیه با کاپ، تغذیه با سینه مادر) در نوزادان کنفرانس در مورد مراقبت های بدو تولد نوزاد سالم و نوزاد نارس	روز دوم
۱- آشنایی اجمالی با بانک شیر ۲- آشنایی با انواع مکمل های تغذیه ایی که به شیر مادر اضافه می شود ۳- مشاهده تکنیک های نمونه گیری های وریدی و کاپیلاری در نوزادان ۴- آموزش نحوه ی آماده سازی و تزریق دارو (تزریقی، خوراکی و استنشاقی) کنفرانس در مورد اهمیت مراقبت دمایی در نوزادان	روز سوم
۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل ۲- آموزش نحوه ی تهیه ی سرم در نوزادان و انواع سرم در بخش نوزادان کنفرانس سندروم دیسترس تنفسی (RDS)، CPAP و آپنه نوزادی	روز چهارم
۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل ۲- کنفرانس انواع روش های اکسیژن تراپی در نوزادان	روز پنجم
۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل ۲- آشنایی با انواع روش های دسترسی عروقی مرکزی در نوزادان ۳- کنفرانس تشنج و ROP ۴- به سوالات والدین پاسخ داده شود و آموزش های مراقبت از نوزاد صورت گیرد. کنفرانس سپسیس و عفونت های رایج بخش	روز ششم
۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل را به کار ببرد. ۲- پاسخ به سوالات والدین و آموزش مراقبت از نوزاد در منزل کنفرانس هیپوگلاسمی	روز هفتم

روز هشتم و نهم	۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل را به کار ببرد. ۲- به سوالات والدین پاسخ داده شود و آموزش های لازم صورت گیرد. ۳- آموزش های مراقبت از نوزاد در منزل بر اساس کیس انجام شود. ۴- آموزش نحوه مراقبت از نوزاد در منزل با در نظر گرفتن ارزش های فرهنگی، مذهبی، قومیتی، هنجارهای اجتماعی و ... انجام می شود ۵- کنفرانس و راند با توجه به کیس های بخش انجام شود.
روز دهم	۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل را به کار ببرد. ۲- ارزیابی نهایی دانشجو (آزمون کتبی یا شفاهی)

**** با توجه به شرایط بخش ممکن است به صلاح دید استاد ترتیب مطالب و موضوع راند درون بخشی تغییر یابد.**

شرح و سطح فعالیت های کارآموزی

ردیف	فعالیت	تعداد فعالیت بر اساس بالاترین سطح مورد انتظار		
		مشاهده	با کمک	با نظارت
۱.	اندازه گیری علائم حیاتی			۲
۲.	تهیه سرم، تبدیل میزان و محاسبه قطرات			۱
۳.	کار با میکروست و پمپ انفوزیون			۱
۴.	خونگیری از پاشنه			۱
۵.	تعبیه سوند N.G.T یا O.G.T			۱
۶.	تغذیه نوزاد با شیرمادر یا شیرخشک			۲
۷.	کار با انکوباتور و کات احیاء نوزاد			۱
۸.	محاسبه و تزریق دارو			۱
۹.	رعایت اصول مراقبت تکاملی			۱